

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE SACRAMENTO|| POENITENTIAE.|| QVATVOR LIBRIS COM-||REHNSA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VII. Posse hominem iustificatum verè Deo satisfacere pro reatu poenæ
temporalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54092)

CAPVT VII.

Posse hominem iustificatum verè Deo satisfacere pro reatu pœnæ temporalis.

VLTIMA restat quæstio, Vtrum opera quæ sunt ad redimendam pœnam temporalem, cuius reatum sæpè manere ostendimus post culpam dimissam, verè satisfactoria dici possint. Aduersarij siquidem etiam si cogantur admittere (vt iam disputauimus) manere interdum reatum pœnæ temporalis post culpam remissam; & pœnis spontè assumptis præueniri manû Dei, & flagella diuina auerti, ac denique Ieiunium, Orationem, & Eleemosynam esse opera laboriosa, ac Deo grata: tamè nullo modo adduci possunt, vt fateantur, per hæc opera satisfieri Deo, aut pœnas debitas compensari; vix etiam nomen ipsum Satisfactionis ferunt.

Lutherus in assert. art. 5. *Vehementer, inquit, odi, & sublatam vellem hoc vocabulum, SATISFACTIO, quod non modò in Scripturis nõ inuenitur, sed & periculosum habet sensum, quasi Deo quisquam possit pro illo peccato satisfacere, cum gratis ille ignoscat omnia.*

Philippus in Apologia Confess. Augustanæ, art. de Confess. & Satisfactione: *Sed tamen, inquit, fatentur Aduersarij, quòd Satisfactiones non prosint ad remissionem culpa: Verum singunt Satisfactiones prodesse ad redimendas pœnas seu Purgatorij, seu alias. Et infra: Hæc tota res est commentitia, recens conficta, sine auctoritate Scriptura, & veterũ scriptorum Ecclesiasticorum. Et infra: Scholastici viderunt in Ecclesia esse Satisfactiones, sed nõ animaduertebant, illa spectacula instituta esse, tum exempli causa, tum ad probandos hos, qui petebant recipi ab Ecclesia. In summa, non viderunt esse disciplinam, & rem prorsus politicam: ideò supersticiosè finxerunt, eas non ad disciplinam coram Ecclesia, sed ad placandum Deum valere.*

Ioan. Calvinus, lib. 3. Instit. cap. 4. §. 39. loquens de Satisfactionibus, quæ leguntur apud veteres: *Vocârunt, inquit, & plurimum Satisfactionem; non compensationem, qua Deo redde-*

redderetur, sed publicam testificationem, qua qui Excommunicacione multati fuerant, cum in communionem recipi solent, Ecclesiam reddebant de sua pœnitentia certiores: indicabantur enim illis pœnitentibus certa ieiunia, & alia, quibus se prioris Vita Verè, & ex animo pertasos esse approbarent, & potius priorum memoriam obliterarent; atque dicebantur, non Deo, sed Ecclesia satisfacere. Hæc ille, quæ his verbis satis ostendit, se non admittere Satisfactionem qua Deo satisfiat; & in superioribus explicauerat, se non tantum Satisfactionem quoad culpam, sed neque etiam quoad pœnam, vlllo modo admittere: cuius argumenta paulò infra dissoluemus.

Martinus etiam Kemnitius loco sæpius notato, ac præcipuè, pag. 1087. id præcipuè in Tridentino Concilio reprehendit, quod exigat Satisfactionem in reconciliatione, quæ fit post Baptismum: Ita, inquit, Concilium sententiam suam explicat: Eos qui ante Baptismum deliquerunt, dicit in gratiam à Deo recipi sine propriis satisfactionibus, propter meritum & satisfactionem Christi: qui Verò post Baptismum lapsi sunt, illis ait diuinam clementiam non dimittere peccata absque vlla propria ipsorum satisfactione, quam pro peccatis ipsi exoluant. Hoc Lector bene nolet, &c.

Nos igitur Concilium Tridentinum sess. 6. capit. 14. & sess. 14. canone 13. & Ecclesiæ totius sententiam sequentes, probare aggrediemur, per opera illa pœnalia, de quibus hactenus loquuti sumus, verè ac propriè Domino satisfieri pro reatu pœnæ, qui post culpam dimissam remanet expiandus.

ILLUD tamen antea præmittendum putamus, quod in initio libri huius attigimus, nos hoc loco de Satisfactione illa, verba facere, quæ (vt nostri loquuntur) ex condigno quodam pœnam temporalem expiet, non tamen ex rigore iustitiæ. Satisfactio enim ex rigore iustitiæ, quo requiritur satisfiat ex propriis; & ad æqualitatem, nulla videlicet proueniente, aut intercedente gratia eius, cui debetur Satisfactio. Nos autem neque aliquid habemus, quod Dei non sit, neque possumus vlllo genere honoris adæquare iniuriam, quam Deo fecimus: cum iniuriæ mensura æstimetur

ex dignitate Dei, quæ infinita est; mensura honoris, quem illi impendimus, æstimetur ex dignitate nostra, quæ est finita ac perexigua. Nihilominus tamen accedente gratia Dei, eaque multiplici, verè possumus aliquo modo ex propriis, & ad æqualitatem, ac per hoc iustè, & ex condigno satisfacere.

PRIMUM enim accedit gratia iustificationis, per quam efficimur filij Dei, membra Christi, habitacula Spiritus sancti: & hac ratione, opera nostra, vt à Spiritu Christi in nobis habitante procedunt, quandam habent infinitatem, ac per hoc etiam quandam æqualitatem cum iniuria, qua Deum peccando affeceramus.

Accedit R VRSVS alia gratia, dum Deus, qui nostra omnia sibi iure vindicare posset; non omnia, quæ facere possumus, imperat, sed certa quædam opera duntaxat: alia verò permulta, non imperat, sed suadet, atq; ad ea facienda hortatur, vt lib. 2. de Monachis copiosè ostendimus. Ex qua Dei benignitate illud consequitur, vt habeamus opera propria, & indebita, quibus pro iniuria satisfaciamus: quanquam ea est benignitas Dei, vt etiam quæ munera ipsius sunt, nostra esse merita patiatur; & quæ de manu eius accepimus, sibi donari libenter admittat.

Accedit P R A E T E R E A alia gratia. Nam Deus cum nos ad amicitiam suam per reconciliationem iterum recipit; à pœna, cuius debitores eramus, æternitatem aufert, ac de æterna temporalem facit. Ita igitur intelligimus, per nostra opera Domino satisfieri, nõ ex rigore iustitiæ, sed gratia ipsius eaque multiplici præcedente, & comitante, atque id nobis donante, vt habeamus, vnde ex propriis, & ad æqualitatem pro pœna temporali satisfacere valeamus.

Hæc explicatione præmissa, probanda est veritas, PRIMUM testimoniis Scripturarum. DEINDE, traditione veteris Ecclesiæ.

Aaaaaa

CAPVT